

CYNGOR SIR YNYS MÔN / ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL	
PWYLLGOR:	Pwyllgor Safonau
DYDDIAD:	22 Ionawr 2026
TEITL YR ADRODDIAD:	Penderfyniadau cyhoeddus ar gyfer holl Gynghorau Cymru gan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Cynghori'r Pwyllgor am benderfyniadau Cymru gyfan a gyhoeddwyd ar wefan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Mehefin 2025 a 31 Rhagfyr 2025.
ADRODDIAD GAN:	Lisa Lord Rheolwr Gwasanaethau Cyfreithiol a Dirprwy Swyddog Monitro (Locwm) lisalord@ynysmon.llyw.cymru
SWYDDOG CYSWLLT:	Lynn Ball Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) / Swyddog Monitro lbxcs@ynysmon.llyw.cymru

1. CYFLWYNIAD

Mae'r adroddiad hwn yn rhoi crynodeb o'r wybodaeth a gyhoeddwyd o dan y pennawd "Ein Canfyddiadau" ar wefan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC) ar gyfer y misoedd Mehefin 2025 i Ragfyr 2025 yn gysylltiedig â materion Cod Ymddygiad yn unig **ATODIAD 1**.

2. NEWYDDLEN CHWARTEROL

Rhifyn	Dyddiadau	Dolen
7	Ebrill - Mehefin	Yma
8	Gorffennaf - Medi	Yma

3. ADRODDIAD BLYNYDDOL

Mae OGCC wedi cyhoeddi ei Adroddiad Blynyddol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2025.

Tynnir sylw'r Pwyllgor at y pwyntiau allweddol a ganlyn yn yr Adroddiad Blynyddol.

- Rhwng Ebrill 2024 - Mawrth 2025 derbyniodd OGCC 315 o gwynion Cod Ymddygiad a wnaed yn briodol - 4% yn llai na'r llynedd ond 36% yn fwy nac yn 2019-20.
- Yn gyffredinol, cwynion cynghorau tref a chynghorau cymuned yw'r grŵp mwyaf o'u cwynion Cod Ymddygiad, gyda chynnydd o 7% yn y cwynion hyn o'i gymharu â'r llynedd.
- Roedd mwyafrif (56%) y cwynion yn ymwneud â hyrwyddo cydraddoldeb a pharch – bron yr un gyfran â'r llynedd.
- Ymchwiliodd OGCC i 49 (tua 15%) o gwynion Cod Ymddygiad a gaewyd yn 2024/2025 - yr un faint â'r llynedd.
- Cyfeiriwyd 15 o achosion Cod Ymddygiad naill ai at y Pwyllgor Safonau perthnasol neu Banel Dyfarnu Cymru.

4. ARGYMHELLIAD

Bod Cadeirydd y Pwyllgor Safonau'n arwain trafodaeth ar unrhyw faterion sydd o ddiddordeb yn **ATODIAD 1**.

ATODIADAU:

1	Crynodeb o'r wybodaeth a gyhoeddwyd o dan y pennawd " <u>Ein Canfyddiadau</u> " ar wefan <u>Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (OGCC)</u> ar gyfer y misoedd Mehefin 2025 hyd at ddiwedd Rhagfyr 2025 yn gysylltiedig â materion Cod Ymddygiad yn unig.
2	Crynodeb o bwerau OGCC yn gysylltiedig a chwynion Cod Ymddygiad.

ATODIAD 1 – CRYNODEB O BWERAU

Mae OGCC yn gweithredu pwerau “sifft gyntaf” dan Adran 69 Deddf Llywodraeth Leol 2000, sy’n gosod dyletswydd ar OGCC i ystyried cwynion y gallai aelodau awdurdodau lleol yng Nghymru fod wedi torri eu cod ymddygiad. Mae awdurdodaeth OGCC yn cynnwys cynghorau sir a chynghorau tref a chymuned.

Ar ôl derbyn cwyn, mae OGCC yn gweithredu prawf trothwy er mwyn gweld a ddylid ymchwilio i’r gŵyn ai pheidio. Mae’r prawf trothwy yn cynnwys OGCC yn bodloni:

- Bod dystiolaeth i awgrymu y gallai’r cod ymddygiad fod wedi cael ei dorri; a
- Bod y mater yn ddigon difrifol fel ei fod o fudd i’r cyhoedd bod ymchwiliad yn cael ei agor.

Yn dilyn agor ymchwiliad, gallai OGCC ddod i un o bedwar canlyniad o dan Adran 69 Deddf Llywodraeth Leol 2000 sef:

- (1) Nad oes unrhyw dystiolaeth bod cod ymddygiad yr awdurdod wedi cael ei dorri;
- (2) Nad oes angen cymryd unrhyw gamau pellach mewn perthynas â’r materion a oedd yn destun yr ymchwiliad;
- (3) Y dylid cyfeirio’r mater at swyddog monitro’r awdurdod ar gyfer ystyriaeth y pwyllgor safonau; neu
- (4) Bod y mater yn cael ei gyfeirio at Lywydd Panel Dyfarnu Cymru ar gyfer penderfyniad drwy dribiwnlys (bydd hyn yn digwydd mewn achosion mwy difrifol fel arfer).

Os yw (3) neu (4) uchod yn berthnasol, bydd OGCC yn cyflwyno ei adroddiad i’r Pwyllgor Safonau Lleol neu Banel Dyfarnu Cymru (PDC) a lle’r pwyllgor, neu dribiwnlys achos ar ran PDC, yw cynnal gwrandawriad er mwyn ystyried y dystiolaeth a gwneud penderfyniad terfynol ynghylch p’un a gafodd y cod ymddygiad ei dorri ai peidio, ac os hynny, a ddylid rhoi cosb a beth ddylid ei roi fel cosb.

Mae gan bwyllgorau safonau awdurdod statudol i wahardd cynghorwyr am gyfnodau o hyd at 6 mis. Does gan bwyllgorau safonau ddim pwerau anghymhwys, a lle bydd canfyddiadau o dorri rheolau, byddant yn ceisio rhoi cosb sy'n briodol ar gyfer y drosedd. Bydd hyn yn aml iawn yn gerydd (cerydd cyhoeddus) neu'n argymhelliad o hyfforddiant/ymrwymiad/cyfyngu ayb.

Mae gan dribiwnlys achos yr awdurdod i wahardd cynghorydd am hyd at 12 mis ac anghymhwys am hyd at 5 mlynedd.

ATODIAD 2

Manylion am yr achos	Prif Ffeithiau	Prif Ganfyddiadau	Gwersi a Ddysgwyd
202406856 Cyngor Cymuned Gwersyllt Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch: Cyngor Cymuned Gwersyllt - Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch	Honnwyd bod Aelod, yn ystod cyfarfod o'r Cyngor, wedi bwllo a brawychu un o weithwyr y Cyngor a bod ei ymddygiad wedi rhoi pwysau ar y Gweithiwr i ddatgelu gwybodaeth bersonol.	Dim tystiolaeth o fethiant i gydymffurfio â'r cod Roedd y dystiolaeth yn awgrymu: Y bu trafodaeth llawn tensiwn a chadarn rhwng yr Aelod a'r Gweithiwr a bod y Gweithiwr wedi datgelu gwybodaeth bersonol. Ar y cyfan, ystyriwyd nad oedd sylwadau neu agwedd yr Aelod mor ymfflamychol, amharchus neu eithriadol fel ei fod wedi torri unrhyw agwedd ar y Cod.	Mae canfyddiadau achosion o'r fath yn dibynnol ar y ffeithiau, fodd bynnag nodir bod y Cod yn caniatáu trafodaeth gadarn rhwng Aelodau a Swyddogion.
202401984 Cyngor Sir y Fflint Gwrthrychedd a phriodoldeb: Cyngor Sir y Fflint - Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru	Honnwyd bod yr Aelod wedi datgelu gwybodaeth gyfrinachol ynglŷn â'r Achwynydd gyda'i chymdogion pan oedd wedi ceisio datrys eu pryderon.	Ni fu'n rhaid cymryd unrhyw gamau. Roedd y dystiolaeth yn dangos: bod ymddygiad yr Aelod yn awgrymu bod y cod wedi cael ei dorri. bod yr Aelod wedi ymddiheuro'n ddiffuant ar unwaith, cydnabod na ddylai fod wedi datgelu'r	Roedd yr ymddiheuriad cynnar a diffuant a'r ffaith bod yr aelod wedi meddwl am yr hyn a wnaeth yn bethau cadarnhaol ym marn yr Ombwdsmon.

Gwrthrychedd a phriodoldeb		wybodaeth a darparu sicrwydd na fyddai'r un peth yn digwydd eto. Roedd yr aelod wedi derbyn, a myfyrio ar y trallod yr oedd wedi'i achosi i'r Achwynydd, ac roedd yn edifar am hynny.	
202207114 Cyngor Cymuned Abertyleri a Llanhiledd Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch: Cyngor Cymuned Abertyleri a Llanhiledd - Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch	Honnwyd bod yr Aelod wedi bwllo ac aflonyddu swyddogion o'r Cyngor drwy: • Wneud cwynion ffug, di-sail a maleisus yn erbyn y swyddogion; • Gwneud datganiadau ffug yn ystod cyfarfodydd o'r Cyngor ac mewn e-byst a anfonwyd a dogfennau a rannwyd, yn rhinwedd ei rôl fel aelod; • Camddefnyddio ei swydd i gael mynediad at wybodaeth bersonol a dogfennau. Honnwyd hefyd bod yr Aelod wedi: • Datgelu gwybodaeth gyfrinachol i aelodau'r Cyngor a'r cyhoedd; ac • Nad oedd wedi datgan buddiannau personol a rhagfarnus yng nghyfarfodydd y Cyngor.	Yn hanesyddol, mae gan y Cyngor hanes gwael o reoli ei gyllid (yn ôl Archwilio Cymru) Nid oedd y cyd-destun yn cyfiawnhau'r ffordd y dewisodd yr Aelod fynegi ei bryderon, fodd bynnag roedd ganddo'r hawl i godi pryderon o fewn ffiniau eang ei hawl i ryddid mynegiant. Penderfynwyd na fyddai unrhyw gamau pellach er budd y cyhoedd oherwydd ▪ dim hanes blaenorol o faterion Safonau ▪ y cyfnod o amser a oedd wedi mynd heibio ers y digwyddiad ▪ amgylchiadau personol yr Aelod	Mae canfyddiadau achosion o'r fath yn dibynnol ar y ffeithiau.

202309676 Cyngor Tref Hendy-gwyn ar Daf Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch: Cyngor Tref Hendy-gwyn ar Daf - Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch	Honnwyd bod yr Aelod, yn rhinwedd ei swydd swyddogol, wedi mynd i weithle'r Achwynydd ac achosi trallod sylweddol i'r Achwynydd a'r cyflogwyr.	Gan ystyried dymuniadau'r Achwynydd a'r wybodaeth a gafwyd yn ystod yr ymchwiliad, gan gynnwys penderfyniad yr heddlu nad oeddent yn gallu bwrw ymlaen ag ymholiadau, o dan Adran 70 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2000, penderfynodd yr Ombwdsmon na fyddai parhau â'r ymchwiliad er budd y cyhoedd. Felly, daethpwyd â'r ymchwiliad i ben.	Mae canfyddiadau achosion o'r fath yn dibynnol ar y ffeithiau.
202404604 Cyngor Caerdydd Uniondeb : Cyngor Caerdydd - Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru Uniondeb	Honnwyd bod yr Aelod wedi cynnwys enwau ei chyd gynghorwyr ward mewn llythyr at bwyllgor trwyddedu'r Cyngor yn gwrthwynebu cais gan fusnes tecawê lleol i ymestyn ei oriau agor, heb ofyn am eu caniatâd ymlaen llaw. Roedd yr Achwynydd yn honni bod yr Aelod wedi ymddwyn yn anonest, er mwyn rhoi mwy o hygredd i'r llythyr gwrthwynebu.	Darparwyd tystiolaeth ar pryd bod yr Aelod wedi trafod gyda'i chyd gynghorwyr a ddylid gwrthwynebu'r cais cyn anfon y llythyr gwrthwynebu. Nid oedd dystiolaeth bod y Cod wedi cael ei dorri.	Mae canfyddiadau achosion o'r fath yn dibynnol ar y ffeithiau. Defnyddiwyd cofnodion ar y pryd fel dystiolaeth i ddangos y camau a gymerwyd gan yr Aelod i gyflwyno'r gwrthwynebiad.

202403830/202402823	Honnwyd bod yr Aelod, yn ystod un o ddigwyddiadau'r Cyngor Sir, wedi siarad yn sarhaus am yr Achwynydd, a oedd yn cael ei chyflogi gan y Cyngor Tref, gan honni ei bod yn un ddiog a ddim yn gallu gwneud ei gwaith yn iawn.	Daeth OGCC i'r casgliad bod yr Aelod, yn fwy tebygol na pheidio, wedi gwneud sylw/sylwadau y gellid yn rhesymol eu dehongli fel rhai beirniadol o'r Achwynydd. Nid ystyriwyd ei bod yn gymesur nac er budd y cyhoedd cymryd camau pellach	Mae canfyddiadau achosion o'r fath yn dibynnol ar y ffeithiau. Er na chymerwyd unrhyw gamau ffurfiol yn yr achos hwn, atgoffwyd yr Aelod o bwysigrwydd cynnal perthynas barchus rhwng aelodau a swyddogion, a sut y gellir dehongli sylwadau.
Cyngor Sir Powys a Chyngor Tref y Trallwng Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch: Cyngor Sir Powys a Chyngor Tref y Trallwng - Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch			
202501464	Siaradodd yr Aelod mewn Pwyllgor Cynllunio o blaid rhoi Tystysgrif Defnydd neu Ddatblygiad Cyfreithlon i newid tafarn yn siop. Roedd yr Aelod yn arfer bod yn Gadeirydd clwb cymdeithasol (a oedd mewn cystadleuaeth uniongyrchol â'r Dafarn) yn yr un ardal, ond roedd wedi cael ei ddisodli fel Cadeirydd fis cyn y	Roedd yr Aelod yn gallu profi bod ei fuddiant ei hun yn y Clwb wedi dod i ben . Roedd y ffaith bod ei wraig yn cael ei chyflogi gan y Clwb yn fuddiant personol posib , ond nid oedd yn ddigon sylweddol i gael ei ystyried yn fuddiant rhagfarnus.	Mae'n bwysig bod Aelodau'n ystyried buddiannau ariannol y bobl sy'n byw ar yr un aelwyd â hwy, neu unrhyw un y mae ganddynt gysylltiad personol â hwy. Mae'n bwysig bod Aelodau'n cofio diweddarau eu Cofrestr Buddiannau yn gyson.
Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf Datgelu a chofrestru buddiannau : Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf -			

Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru Datgelu a chofrestru buddiannau	cyfarfod o'r Pwyllgor Cynllunio. Roedd yr Aelod wedi diweddaru ei gofnod ar Gofrestru Buddiannau'r Cyngor ar 11 Ebrill i adlewyrchu'r ffaith nad oedd ganddo fudd yn y clwb cymdeithasol mwyach. Roedd gwraig yr Aelod yn cael ei chyflogi fel ysgrifenydd y clwb cymdeithasol. Teimlai'r Achwynydd fod y cysylltiadau hyn yn fuddiant personol a rhagfarnus, felly dylai'r Aelod fod wedi datgan hyn ac wedi dilyn y Cod mewn perthynas â'i gyfranogiad yn y cyfarfod.	Fe ddylai'r Aelod fod wedi datgan y buddiant personol hwn; roedd hyn yn achos posib o dorri'r Cod. Roedd dylanwad yr Aelod wedi'i gyfyngu i'w araith gan nad oedd yn aelod o'r Pwyllgor Cynllunio, ac roedd ganddo hawl i wneud yr araith honno. Gan mai tor-amod bach oedd hwn a chan nad oedd effaith niweidiol, penderfynodd yr Ombwdsmon nad oedd angen cymryd unrhyw gamau pellach.	
202310248 Cyngor Sir Ddinbych Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch: Cyngor Sir Ddinbych - Ombwdsmon	Honnwyd bod yr Aelod wedi gwneud sylwadau gwahaniaethol am bobl o'r gymuned Sipsiwn, Roma a Theithwyr yn ystod sesiwn hyfforddi i'r Cyngor. Hefyd, honnwyd bod yr Aelod wedi gwneud sylwadau o natur wahaniaethol am recriwtio merched i'r sector gofal, yn ystod cyfarfod o Bwyllgor y Cyngor.	Barnwyd bod sylwadau'r Aelod yn fynegiant gwleidyddol a bod sylwadau o'r fath wedi'u gwarchod o dan Erthygl 10 (rhyddid mynegiant). Nid oedd y dystiolaeth yn dangos bod yr Aelod wedi gwneud y sylwadau gwahaniaethol tuag at bobl o'r gymuned Sipsiwn, Roma a Theithwyr yn fwriadol; a byddai	Dim camau pellach

Gwasanaethu Cyhoeddus Cymru Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch		unrhyw ganfyddiad o dorri'r cod yn anghymesur. Nid oedd yr Ombwdsmon yn goddef y fath ymddygiad ac awgrymodd y dylai'r Aelod ymddiheuro. O ran yr ail ddigwyddiad, nodwyd bod y sylwadau'n amhriodol ac y gellid ystyried eu bod yn wahaniaethol, ac y gallai'r sylw eang yn y cyfryngau ddwyn anfri ar yr Aelod, yn bersonol. Cafodd yr Aelod ei herio ar unwaith, mynegodd edifeirwch ac ymddiheuro am yr hyn a ddywedodd, ac ymrwymodd i beidio ag ymddwyn yn y fath fodd eto. Ystyriwyd na fyddai camau pellach yn gymesur nac er budd y cyhoedd, fodd bynnag, argymhellwyd y dylai'r Aelod ymddiheuro'n ffurfiol, ac ar goedd, am ei sylwadau.	
202404346 Cyngor Cymuned Cwm Ogwr	Honnwyd bod yr Aelod wedi gweithredu ar ran y Cyngor heb gymeradwyaeth na chydsyniad wrth	Nid oedd unrhyw golled ariannol; ni chafodd arian y grant ei ryddhau, ac nid oedd y Cyngor wedi ymrwymo i unrhyw gytundeb.	Mae'n bwysig bod aelodau'n deall y Rheolau Sefydlog a threfniadau llywodraethu. Dylai aelodau ofyn am gyngor

Atebolrwydd a bod yn agored : Cyngor Cymuned Cwm Ogwr - Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru Atebolrwydd a bod yn agored :	fwrw ymlaen â chais am gyllid grant.	Roedd yr Aelod yn amhrofiadol, nid oedd wedi cael hyfforddiant ar y cod ymddygiad, ac roedd amgylchiadau lliniarol personol. Nid oedd unrhyw dystiolaeth i awgrymu bod yr Aelod wedi cael budd personol, nac wedi ceisio cael budd. Ar ôl pwyso a mesur y ffactorau perthnasol er budd y cyhoedd, nid oedd yr Ombwdsmon o'r farn ei bod yn gymesur, nac er budd y cyhoedd, i gymryd unrhyw gamau pellach. Argymhellion Dylai'r Aelod ymgyfarwyddo â Rheolau Sefydlog a threfniadau llywodraethiant. Cwblhau hyfforddiant ar y Cod Ymddygiad.	os oes ganddynt unrhyw amheuaeth ynglŷn â'u rôl.
202401052 Cyngor Cymuned Pentir	Honnwyd bod yr Aelod yn amharod i ganiatáu i'r Achwynydd (sydd hefyd yn aelod o'r Cyngor Cymuned) ymgysylltu â Chwmni Dylunio Gwefannau allanol a	Cymraeg yw iaith swyddogol y Cyngor ac iaith ei weinyddiaeth fewnol; roedd y penderfyniad wedi'i wneud yn unol â'i Bolisi Iaith Gymraeg.	Mae canfyddiadau achosion o'r fath yn dibynnol ar y ffeithiau.

Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch: Cyngor Cymuned Pentir - Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch	dywedodd “because you’re not Welsh” oedd y rheswm am hynny.	Roedd yr Aelod yn derbyn ei bod wedi dweud “because you’re not Welsh” ond esboniodd mai’r hyn yr oedd hi’n bwriadu ei ddweud oedd “because you’re not Welsh speaking”. O ystyried y cyd-destun ystyriwyd bod dewis o eiriau yn llithriad tafod trwsogl yn hytrach nag yn faleisus. Daethpwyd i’r casgliad nad oedd tystiolaeth o fethiant i gydymffurfio â’r Cod.	
202205610 Cyngor Gwynedd Uniondeb : Cyngor Gwynedd - Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru Uniondeb	Honnwyd bod yr Aelod wedi torri’r Cod Ymddygiad wrth wneud sylwadau mewn perthynas â’r cwricwlwm Addysg Cydberthynas a Rhywioldeb (ACRh). Honnwyd bod sylwadau wedi cael eu gwneud i achosi sioc a dicter, yn hytrach nag i hysbysu’r cyhoedd yn onest, ei bod wedi methu dangos parch ac ystyriaeth a bod yr Aelod wedi methu â pharchu arweiniad y Swyddog Monitro i beidio â thorri’r Cod Ymddygiad.	Nid oedd y rhan fwyaf o sylwadau’r Aelod yn mynd y tu hwnt i’r terfynau a roddwyd iddi gan ei hawl i ryddid mynegiant o dan Erthygl 10. Roedd un sylw’n cael ei ystyried yn annerbyniol, ac fe wnaeth yr Aelod gydnabod nad oedd ganddi unrhyw dystiolaeth i gefnogi’r sylw hwn. Oni bai am ymyriadau amserol a chynghor clir gan y Cadeirydd a’r Swyddog Monitro, gallai’r canlyniad fod wedi bod yn wahanol.	Llwyddwyd i osgoi digwyddiad mwy difrifol oherwydd bod y Cadeirydd wedi ymyrryd. Mae’n bwysig bod Aelodau’n deall y cydbwysedd rhwng y Cod ymddygiad ac Erthygl 10.

		Fe wnaeth yr Aelod fyfyrion ar y mater; penderfynodd yr Ombwdsmon nad oedd angen cymryd unrhyw gamau pellach.	
202305850 202305851 202305852 Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam Dyletswydd i gynnal y gyfraith : Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam - Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru Dyletswydd i gynnal y gyfraith :	Honnodd yr Achwynydd, a oedd â rôl lywodraethu gyda Chyngor Sir Wreccsam (“y Cyngor”), fod 3 aelod o’r Cyngor (“y 3 Aelod”), a oedd i gyd yn brofiadol iawn ac yn arweinyddion eu Grwpiau Gwleidyddol eu hunain, wedi torri’r Cod Ymddygiad (“y Cod”), drwy ddwyn achos cyfreithiol gyda’i gilydd yn enw’r Cyngor (a adwaenir fel “JR2”). Ceisiodd JR2 herio penderfyniad y Llys fod rhwymedigaeth ar y Cyngor i fabwysiadu ei Gynllun Datblygu Lleol (“CDLL”) drafft. Honnwyd hefyd fod un o’r 3 Aelod wedi defnyddio cyfrif e-bost y Cyngor i ddiben answyddogol. Roedd yr ymchwiliad wedi ystyried a oedd paragraffau 6(1)(a) (dwyn anfri), 7(a) (defnyddio neu geisio defnyddio eu safle’n amhriodol) neu 7(b) (camddefnyddio adnoddau’r Cyngor) o’r Cod wedi’u torri.	Nid oedd Cyfansoddiad y Cyngor yn rhoi pŵer penodol i’r 3 Aelod i ddwyn achos ar ran y Cyngor, a bod y pŵer hwn wedi’i ddirprwyo i’r Swyddog Monitro’n unig. Mae gweithredu y tu allan i drefniadau cyfansoddiadol y Cyngor yn ymddygiad y gellid yn rhesymol ei ystyried fel ymddygiad sy’n dwyn anfri ar swydd aelod neu’r Cyngor. Nid oedd cyhoeddi JR2 wedi arwain at unrhyw enillion personol na defnydd uniongyrchol o adnoddau’r Cyngor; ac mai’r cymhelliad oedd cynnal a gwarchod penderfyniadau democrataidd. Roedd un Aelod wedi defnyddio cyfrif e-bost y Cyngor i ddiben preifat neu wleidyddol yn anfwriadol. O ganlyniad i benderfyniad mwy diweddar gan y Llys Apêl, roedd yr	Achos anarferol .

		egglurder ar y safbwynt cyfreithiol a'r ffactorau budd y cyhoedd, wedi newid yn sylweddol yn ystod ein hymchwiliadau. Roedd yr Aelodau wedi ymdrechu i gadarnhau barn ddemocrataidd aelodau'r Cyngor ac wedi gweithredu ar gyngor cyfreithiol; roedd y sefyllfa yn anarferol iawn ac yn ddigynsail. Daeth yr Ombwdsmon i'r casgliad nad oedd angen gweithredu ymhellach, er budd y cyhoedd; roedd anfon yr e-bost yn fater dibwys ac yn anfwriadol.	
--	--	---	--